

Lisätalousarvioaloite LTA 30/2020 vp

Sari Essayah kd

Lisätalousarvioaloite Ilmastorahasto Oy:n pääomasijoitukseen ehdotetun määrärahan vähentämisestä (-300 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitus esittää 7. lisätalousarviossaan 300 miljoonan euron pääomitusta Ilmastorahasto Oy:lle. Ilmastorahasto perustetaan viime vaalikauden aikana perustetun Valtion kehitysyhtiö Vake Oy: tilalle. Vaken tarkoituksena oli käyttää valtion omistamista yhtiöistä saatavia myynti- ja osinkotuottoja uuden yritystoiminnan luomiseen. Vuonna 2016 perustettu uusi sijoitusyhtiö ei kuitenkaan tehnyt yhtään sijoitusta ja sen hallussa olevaa 2,3 mrd euron pääomaa ei ole hyödynnetty mitenkään. Merkittävää rahoituspohjaa on käytetty lähinnä yhtiön johdon palkkioihin sekä viestintätoimistojen laskuihin. Viestintätoimistojen avulla on pyritty perustelemaan kehitysyhtiön tarvetta.

Marinin hallituksen päätöksellä Vake Oy siirtyy valtioneuvoston kansliasta työ- ja elinkeinoministeriön omistajaohjaukseen joulukuussa. Samalla yhtiön nimi muuttuu Ilmastorahasto Oy:ksi. Uuden rahaston tehtävänä on toimia rahoittajana hankkeissa, jotka keskittyvät ilmastonmuutoksen torjuntaan, digitalisaation edistämiseen ja teollisuuden vähähiilisyysvauhdittamiseen. Vuoden 2020 7. lisätalousarviossa hallitus lisää Ilmastorahasto Oy:n jo ennestään merkittävää pääomaa 300 miljoonan euron määrärahalta. Lisäpääomaa varten valtio ottaa saman verran uutta lainaa.

Valtioneuvoston kanslia ja työ- ja elinkeinoministeriö asettivat 17.7.2019 varatuomari, MBA Jouni Hakalan laatimaan selvityksen valtion sijoitus- ja kehitysyhtiöiden rooleista. Tehtävänannossa pyydettiin ratkaisuehdotuksia ja suosituksia suomalaisten yritysten rahoitusmahdollisuuksiin eri kehitys- ja kansainvälistymisvaiheissa, valtion toimijoiden päällekkäisyyksien välttämiseksi sekä pääomien tehokkaan käytön turvaamiseksi. Selvitysmies suositteli, että Vake Oy liitettäisiin Suomen Teollisuussijoitukseen ja että Vakelle annettu pääoma palautetaan valtiolle. Vastoin selvitysmiehen suositusta hallitus päätti muuttaa Vaken Ilmastorahastoksi ja samalla lisätä sen pääomaa entisestään.

Vaken toiminta on osoittanut, että valtion sijoitusyhtiö on väärä tapa luoda uusia innovaatioita ja kehittää yritystoimintaa. Valtion tehtävä ei ole toimia riskisijoittajana, vaan luoda vakaa toimintaympäristö yksityiselle sektorille. Ilmastotoimia voidaan tukea panostamalla lisää varoja TKI-toimintaan erityisesti energiasektorilla.

Ilmastorahasto Oy:n pääomittaminen ennen kuin rahaston toiminnan tehokkuudesta ja hyödyistä on mitään arviota, ei ole perusteltua.

Lisätalousarvioaloite LTA 30/2020 vp

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta vähentää 300 000 000 euroa momentilta 32.20.88 Ilmastorahasto Oy:n pääomasijoitukseen tarkoitettua määrärahaa.

Helsingissä 9.11.2020

Sari Essayah kd